ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1988

Vyhlásené: 15.06.1988 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

94

ZÁKON

z 15. júna 1988

o bytovom, spotrebnom a výrobnom družstevníctve

Bytové, spotrebné a výrobné družstevníctvo (ďalej len "družstevníctvo") tvorí neoddeliteľnú a rovnoprávnu súčasť hospodárskeho a spoločenského systému Československej socialistickej republiky a významne sa podieľa na jej hospodárskom a sociálnom rozvoji. Pomáha rozmnožovať bohatstvo socialistickej spoločnosti a dosahovať jej hlavný cieľ, čo najlepšie uspokojovať hmotné a duchovné potreby ľudu a zvyšovať jeho životnú úroveň. Svojou politickovýchovnou, kultúrnou a sociálnou činnosťou prispieva družstevníctvo k rozvoju socialistických spoločenských vzťahov. Bytové, spotrebné a výrobné družstva sú spolu s družstevnými podnikmi jedným zo základných článkov národného hospodárstva. Družstevníctvo plní svoje hospodárske, sociálne a spoločenské úlohy v súlade s politikou Komunistickej strany Československa, vedúcej a usmerňujúcej sily socialistickej spoločnosti a štátu. Organizácie Komunistickej strany Československa pôsobiace v družstevných organizáciách sú politickým jadrom členských kolektívov a pracovníkov a zjednocujúcu ich úsilie a úsilie v nich pôsobiacich spoločenských organizácií združených v Národnom fronte na uspokojovanie celospoločenských potrieb. Uplatňujú právo straníckej kontroly a zabezpečujú uskutočňovanie kádrovej politiky Komunistickej strany Československa. Družstevníctvo uskutočňuje úlohy štátneho plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja a podieľa sa na uspokojovaní potrieb obyvateľstva. Dôsledne uplatňuje zásady družstevnej demokracie a demokratického centralizmu v podmienkach vnútrodružstevného života a socialistickej družstevnej samosprávy. V záujme vytvorenia všestranných podmienok pre plné využitie možností družstevníctva a zvýšenie jeho podielu na urýchlení sociálno-ekonomického rozvoja Československej socialistickej republiky uznieslo sa Federálne zhromaždenie na tomto zákone:

ČASŤ I
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1
Účel zákona

Účelom tohto zákona je upraviť postavenie, právne pomery a zásady činnosti

a) bytových, spotrebných a výrobných družstiev (ďalej len „družstvá“) ako jedného zo základných článkov národného hospodárstva a ďalej

b) zväzov družstiev, Ústrednej rady družstiev a družstevných podnikov (spolu s družstvami ďalej len „družstevné organizácie“).

§ 2
Úlohy družstevných organizácií

(1) Družstevné organizácie svojou hospodárskou, sociálnou a spoločenskou činnosťou sa podieľajú na plnení úloh národného hospodárstva a prispievajú k uspokojovaniu potrieb občanov a socialistickej spoločnosti.

(2) Družstvá svojou hospodárskou činnosťou zabezpečujú:

a) organizovanie prípravy a uskutočňovanie výstavby, prevádzku bytových a nebytových objektov a služby spojené s bývaním,

b) služby v oblasti obchodu, verejného stravovania, cestovného ruchu, doplnkovej potravinárskej výroby a nákupu niektorých poľnohospodárskych a lesných produktov,

c) výrobu spotrebného tovaru, výrobu na zákazku, opravárenské a iné služby obyvateľstvu a organizáciám, rozvoj umeleckých remesiel, národohospodársky účelnú kooperáciu so štátnymi podnikmi,

d) ďalšie činnosti a služby na uspokojovanie potrieb obyvateľstva a národného hospodárstva.

(3) Družstvá rozvíjajú pracovnú iniciatívu svojich členov a pracovníkov, starajú sa o uspokojenie ich sociálnych a kultúrnych potrieb, o sústavné zvyšovanie ich kvalifikácie a o zlepšovanie ich pracovných a sociálnych podmienok v súlade s výsledkami hospodárenia družstva. V družstvách, v ktorých pôsobí Revolučné odborové hnutie, konajú tak v súčinnosti s ním.

(4) Družstvá ako spoločenské organizácie svojou činnosťou napomáhajú rozvoj socialistických spoločenských vzťahov; spolupracujú pritom s ďalšími spoločenskými organizáciami a podieľajú sa na tvorbe a realizácii volebných programov Národného frontu.

(5) K plneniu úloh družstevníctva prispievajú svojou činnosťou zväzu družstiev a Ústredná rada družstiev.

§ 3
Družstevný majetok

(1) Majetok družstevných organizácií tvoria veci a majetkové práva včítane práv k výsledkom výskumnej, vývojovej, projektovej a inej obdobnej činnosti, ktoré nadobudli pri svojom vzniku a svojou činnosťou. Tento majetok je v družstevnom socialistickom vlastníctve.

(2) Družstvá, zväzy družstiev a Ústredná rada družstiev hospodária ako vlastníci so svojím majetkom, ako aj s časťami národného majetku, ktorý im bol odovzdaný do trvalého užívania.

(3) Družstevný podnik hospodári s majetkom v družstevnom socialistickom vlastníctve, ktorý mu bol zverený pri jeho založení; ďalej hospodári s majetkom nadobudnutých svojou činnosťou, ktorý je takisto súčasťou majetku v družstevnom socialistickom vlastníctve.

(4) Družstevné organizácie majú právo majetok, s ktorým hospodária, vo svojom mene držať, užívať ho a nakladať s ním a majú právo a povinnosť ho chrániť a rozmnožovať v záujme dosiahnutia čo najlepších hospodárskych výsledkov a plného uspokojovania potrieb socialistickej spoločnosti.

§ 4
Činnosť družstevných organizácií a socialistická zákonnosť

(1) Družstevné organizácie uskutočňujú svoju činnosť v súlade s princípom socialistickej zákonnosti.

(2) Družstvá a družstevné podniky rozvíjajú svoju činnosť podľa zásad plánovitosti a hospodárskeho súťaženia tak, aby pri využívaní všetkých možností, daných im socialistickým právnym poriadkom, úspešne napĺňali svoje poslanie.

(3) Družstevné organizácie nesmú nadraďovať svoje záujmy nad celospoločenské záujmy. Družstvá a družstevné podniky nesmú zneužívať svoje hospodárske postavenie na úkor iných subjektov alebo iným spôsobom konať proti záujmom spoločnosti.

§ 5
Spolupráca s národnými výbormi

(1) Družstevné organizácie spolupracujú vo svojej činnosti s príslušnými národnými výbormi a podieľajú sa na komplexnom hospodárskom a sociálnom rozvoji ich územných obvodov spôsobom a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon. Vo svojej činnosti sú povinné dodržiavať rozhodnutia národných výborov vydané v súlade s ich právomocou.

(2) Príslušné národné výbory sa vyjadrujú k rozvoju družstiev a družstevných podnikov, k predmetu ich činnosti a k jeho zásadným zmenám.

ČASŤ II
DRUŽSTVO

§ 6
Postavenie družstva

(1) Družstvo je základným článkom družstevníctva.

(2) Družstvo je socialistickou organizáciou, v ktorej sa združujú občania, prípadne organizácie, aby spoločnou činnosťou a spoločnými prostriedkami dosahovali lepšie uspokojovanie svojich potrieb a potrieb ostatných občanov a organizácií v súlade so záujmami socialistickej spoločnosti.

(3) Družstvo je právnickou osobou; vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov.

§ 7
Chozrasčot a samofinancovanie

(1) Družstvo vykonáva svoju činnosť samostatne na základe úplného chozrasčotu.

(2) Družstvo uhrádza svoje potreby a náklady z príjmov získaných predovšetkým zo svojej hospodárskej činnosti, ako aj z ďalších finančných zdrojov.

(3) Zo svojho zisku družstvo uhrádza prednostne svoje povinnosti voči štátu (odvody a dane).

(4) Zisk, ktorý zostal po vykonaní odvodov a daní (ďalej len „použiteľný zisk“), využíva družstvo samostatne a nemožno mu ho odňať.

(5) Družstvo môže vytvárať fondy určené na financovanie rozšírenej reprodukcie, na financovanie výdavkov na družstevnú spoločenskú spotrebu, na financovanie nevyhnutných neplánovaných potrieb a výdavkov a krytie hospodárskeho rizika, prípadne na ďalšie účely v súlade so stanovami družstva (ďalej len „stanovy“).

§ 8
Družstevná samospráva

(1) Družstvo vykonáva svoju činnosť na základe zásady družstevnej samosprávy.

(2) Členovia družstva riadia a kontrolujú činnosť družstva prostredníctvom členskej schôdze a volených orgánov v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a stanovami.

§ 9
Samostatnosť družstiev

(1) Činnosť a územnú pôsobnosť družstva možno obmedzovať alebo do nej zasahovať iba za podmienok a spôsobom ustanoveným zákonom.

(2) Proti zásahom orgánov hospodárskeho riadenia do svojej činnosti, ktoré sú v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, sa družstvo môže domáhať ochrany na hospodárskej arbitráži za podmienok ustanoveným zákonom.[1])

(3) Orgán hospodárskeho riadenia, ktorý, svojím zásahom do činnosti družstva spôsobil tomuto družstvu majetkovú ujmu, je povinný ju nahradiť. Podmienky a rozsah náhrady majetkovej ujmy, ako aj prípady, keď sa náhrada neposkytuje, ustanovuje zákon.[1])

(4) Ak družstvo svojou činnosťou spôsobilo majetkovú ujmu štátu alebo inému subjektu, je povinné ju nahradiť v rozsahu a za podmienok ustanovených zákonom.[1])

ČASŤ III
VZNIK A ZÁNIK DRUŽSTVA

§ 10
Vznik družstva

(1) Na vznik družstva sa vyžaduje predchádzajúce vyjadrenie národného výboru, v územnom obvode ktorého má mať družstvo sídlo, a prerokovanie so zväzom družstiev a

a) uznesenie ustanovujúcej schôdze, pričom družstvo môže vytvoriť najmenej päť občanov,

b) prijatie stanov,

c) zvolenie orgánov družstva,

d) súhlas príslušného orgánu štátnej správy s predmetom činnosti, pokiaľ osobitné predpisy taký súhlas vyžadujú.

(2) Družstvo vzniká a môže nadobúdať práva a zaväzovať sa odo dňa zápisu do podnikového registra.

(3) Návrh na zápis do podnikového registra podáva predstavenstvo družstva (ďalej len „predstavenstvo“); k návrhu je povinné pripojiť uznesenie ustanovujúcej schôdze včítane výsledku predchádzajúceho prerokovania vzniku družstva s príslušným národným výborom a zväzom družstiev, stanovy a zoznam členov predstavenstva.

(4) Družstvo je povinné svoj vznik oznámiť národnému výboru, v územnom obvode ktorého má sídlo, a zväzu družstiev.

§ 11
Stanovy

(1) Základným vnútrodružstevným predpisom sú stanovy, ktoré družstvo vypracuje v súlade s týmto zákonom a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(2) Stanovy musia obsahovať:

a) názov družstva, v ktorom musí byť výslovne uvedené, že ide o družstvo, a musí vylučovať možnosť zámeny s názvami iných organizácií,

b) sídlo družstva,

c) predmet hospodárskej, prípadne inej činnosti,

d) ustanovenia o vzniku a zániku členstva, o právach a povinnostiach členov, ako aj o postupe voči členom, ktorí neplnia svoje povinnosti,

e) výšku členského podielu, prípadne základného členského vkladu, spôsob jeho splácania a vyrovnania pri zániku členstva a spôsob a rozsah ručenia člena za prípadnú stratu družstva,

f) bližšie ustanovenia o orgánoch družstva, ich zložení a spôsobe ich voľby,

g) ustanovenia o orgánoch družstva, ktoré nie sú upravené týmto zákonom, o spôsobe ich voľby, o spôsobe rozhodovania a o dĺžke funkčného obdobia,

h) určenie orgánov družstva činných v disciplinárnom konaní a ich právomoc,

i) v družstvách, kde je obsahom členstva tiež pracovný vzťah, ustanovenia o rozhodcovskej komisii,

j) základné pravidlá hospodárenia družstva.

§ 12
Zánik družstva

(1) Družstvo zaniká:

a) rozdelením, zlúčením alebo splynutím,

b) likvidáciou družstva zrušeného rozhodnutím členskej schôdze,

c) likvidáciou družstva, o ktorého zrušení rozhodol príslušný štátny orgán, ak družstvo porušuje svoje základné povinnosti ustanovené zákonom.

(2) Majetok, záväzky a členovia rozdeleného družstva prechádzajú v rozsahu určenom v uznesení o rozdelení na novovzniknuté družstvá.

(3) Majetok, záväzky a členovia zlučovaného družstva predchádzajú na preberajúce družstvo.

(4) Pri splynutí družstiev majetok, záväzky a členovia prechádzajú na novovzniknuté družstvo.

(5) Pri zrušení družstva vstupuje družstvo do likvidácie; pritom zväz družstiev vymenúva likvidátora. Vstup do likvidácie sa zapisuje do podnikového registra. Zápisom likvidátora do podnikového registra zaniká funkcia orgánov družstva. Likvidáciu upravuje všeobecne záväzný právny predpis.[1]) Prípadný likvidačný prebytok, ktorý zostal po uspokojení všetkých záväzkov a vrátení členských podielov, pripadá príslušnému zväzu družstiev, ktorý je povinný tieto prostriedky využívať na ďalší rozvoj družstevníctva.

(6) Zánik družstva nastáva dňom výmazu z podnikového registra. Návrh na výmaz podáva novovzniknuté alebo preberajúce družstvo, pri zrušenom družstve likvidátor.

§ 13
Oznamovacia povinnosť

Družstvo, na ktoré prešiel majetok a záväzky zaniknutého družstva, je povinné bez meškania upovedomiť organizácie a iné subjekty, ktoré sú zánikom družstva dotknuté, o zániku družstva a prechode jeho majetku a záväzkov; pri likvidácii družstva má túto povinnosť likvidátor.

ČASŤ IV
ČLENOVIA A PRACOVNÍCI DRUŽSTVA

§ 14
Členstvo v družstve

(1) Členmi družstva môžu byť občania, prípadne organizácie, ak to dovoľujú stanovy družstva.

(2) Členstvo v družstve je dobrovoľné.

§ 15
Základné práva a povinnosti člena družstva

(1) Člen má tieto základné práva:

a) podieľať sa riadení a kontrole činnosti družstva priamo alebo prostredníctvom volených orgánov,

b) voliť a byť volený do orgánov družstva,

c) podieľať sa výsledkoch družstevného podnikania a na výhodách, ktoré družstvo poskytuje svojim členom podľa všeobecne záväzných právnych predpisov a stanov,

d) predkladať návrhy na zlepšenie činnosti družstva, vznášať pripomienky a dopyty na orgány družstva a byť o ich vybavení informovaný,

e) v družstvách, kde je obsahom členstva aj pracovný vzťah, na prácu podľa dohodnutých podmienok a na odmenu za vykonanú prácu zodpovedajúcu výsledkom práce v závislosti od hospodárskych výsledkov družstva, ďalej na pomoc od družstva pri zvyšovaní a rozširovaní kvalifikácie v súlade s potrebami družstva.

(2) Člen má tieto základné povinnosti:

a) dodržiavať stanovy, riadiť sa rozhodnutiami orgánov družstva a dodržiavať zásady súdružskej spolupráce,

b) svojou činnosťou sa aktívne a iniciatívne podieľať na plnení úloh a na rozvoji družstva,

c) všestranne upevňovať a rozvíjať spoločné družstevné hospodárstvo, chrániť a zvelebovať majetok družstva,

d) ručiť za prípadnú stratu družstva spôsobom upraveným v stanovách,

e) v družstvách, kde je obsahom členstva aj pracovný vzťah, pracovať podľa dojednaných podmienok a zvyšovať si kvalifikáciu v súlade s potrebami družstva.

§ 16
Pracovné vzťahy členov

(1) V družstvách, kde je obsahom členstva aj pracovný vzťah, spravujú sa pracovné vzťahy medzi družstvom a jeho členmi Zákonníkom práce s týmito výnimkami a odchýlkami:

a) pre pracovné vzťahy členov neplatia tieto ustanovenia Zákonníka práce upravujúce

1. pôsobnosť Zákonníka práce vo vzťahu k osobitným okruhom pracovníkov (§ 2, § 4 a 5),
2. účasť pracovníkov na rozvoji, riadení a kontrole činnosti organizácie (§ 18 až 22, § 27 ods. 1),
3. rámcovú pracovnú zmluvu (§ 34),

4. účasť odborových orgánov pri prevádzaní, prekladaní a pri rozväzovaní pracovného pomeru (§ 41, 59),
5. pôsobnosť vedúcich pracovníkov a orgánov na ukladanie kárnych opatrení (§ 78 ods. 1 a 2),
6. spoločenskú kontrolu Revolučného odborového hnutia (§ 136),
7. ustanovenie a riadenie rozhodcovských komisií (§ 207 ods. 2),
8. prechod práv a povinností z pracovno-právnych vzťahov (§ 249 až 251),
9. pracovnoprávne vzťahy, ktorých účastníkom je iná socialistická organizácia, a pracovný pomer dojednávaný medzi občanmi (§ 268 a 269),
10. výklad niektorých pojmov (§ 271),

b) kde Zákonník práce hovorí o pracovnom pomere, rozumie sa tým členský pomer, kde hovorí o vedľajšom pracovnom pomere, rozumie sa tým členský pomer s vedľajším pracovným úväzkom. Kde sa hovorí v Zákonníku práce o pracovnej zmluve, rozumie sa tým dohoda o pracovných podmienkach tvoriaca súčasť členskej prihlášky. Kde sa hovorí o vedúcom organizácie, rozumie sa tým predstavenstvo družstva, prípadne orgán alebo funkcionár družstva splnomocnený predstavenstvom,

c) ustanovenia Zákonníka práce o pôsobnosti odborových orgánov sa na pracovné vzťahy členov nevzťahujú; kde sa hovorí o účastí odborových orgánov, upravia stanovy družstva pôsobnosť príslušných družstevných orgánov spôsobom zodpovedajúcim podmienkam družstva, najmä v otázkach skončenia členského pomeru, spoločenskej kontroly nad dodržiavaním pracovnoprávnych predpisov a nad stavom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,

d) rozhodcovské komisie sa ustanovujú spôsobom podľa stanov družstva; o podrobnostiach na vykonávanie rozhodcovského konania platia všeobecné predpisy vydané podľa § 216 Zákonníka práce s prípadnými odchýlkami uvedenými v stanovách alebo uzneseniach najvyšších orgánov družstva,

e) vedľajšia činnosť (§ 71 Zákonníka práce) sa smie vykonávať len v pracovnom pomere alebo na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru,

f) pracovný poriadok družstva schvaľuje najvyšší orgán družstva, ktorý tiež určuje orgány oprávnené na ukladanie kárnych opatrení,

g) v prípadoch, keď Zákonník práce umožňuje upraviť aj niektoré pracovné alebo mzdové podmienky kolektívnou zmluvou, možno takú úpravu vykonať uznesením najvyššieho orgánu družstva,

h) kde sa v Zákonníku práce hovorí o pracovnom kolektíve, rozumie sa tým kolektív členov.

§ 17
Pracovníci družstva

(1) Družstvo, kde obsahom členstva nie je pracovný vzťah, prijíma pracovníkov na plnenie svojich úloh do pracovnoprávneho vzťahu.

(2) Družstvo vo svojej činnosti využíva skúsenosti, odborné znalosti a aktivitu svojich pracovníkov a ich spoločenských organizácií, najmä Revolučného odborového hnutia a Socialistického zväzu mládeže, ktorých zástupcov pozýva na rokovania členskej schôdze, prípadne zhromaždenia (konferencie) delegátov a predstavenstva družstva.

ČASŤ V
SÚSTAVA ORGÁNOV DRUŽSTVA

§ 18
Orgány družstva a spôsob ich rozhodovania

(1) Orgánmi družstva sú:

a) členská schôdza, prípadne zhromaždenie (konferencia) delegátov,

b) predstavenstvo,

c) predseda,

d) kontrolná komisia,

e) ďalšie orgány podľa stanov.

(2) Funkčné obdobie volených orgánov družstva je päť rokov, pokiaľ stanovy neurčia kratšie funkčné obdobie.

(3) Orgány družstva uvedené v odseku 1 písm. a), b) a d) sú spôsobilé sa uznášať, ak je prítomná nadpolovičná väčšina ich členov. Uznesenie je prijaté, ak preň hlasovala nadpolovičná väčšina prítomných.

(4) Podrobnosti o voľbách orgánov družstva a o ich rokovaní môže upraviť volebný a rokovací poriadok; spôsob ich schvaľovania upravujú stanovy.

§ 19
Členská schôdza

(1) Najvyšším orgánom družstva je členská schôdza, na ktorej predovšetkým uplatňujú členovia svoje právo riadiť záležitosti družstva a kontrolovať jeho činnosť. Ak s ohľadom na rozsah družstva nie je možné zvolávať členské schôdze, môžu stanovy určiť, že úlohy členskej schôdze plní zhromaždenie (konferencia) delegátov volené členmi družstva.

(2) Členskú schôdzu zvoláva predstavenstvo podľa potreby, najmenej raz do roka.

(3) Členská schôdza musí byť zvolaná, ak o to požiada jedna tretina členov, a v ďalších prípadoch uvedených v stanovách.

(4) Do pôsobnosti členskej schôdze patrí:

a) prijímať a meniť stanovy,

b) voliť a odvolávať členov predstavenstva a kontrolnej komisie; o spôsobe voľby rozhoduje členská schôdza,

c) prerokúvať a schvaľovať správy predstavenstva a kontrolnej komisie o činnosti družstva,

d) schvaľovať koncepcie rozvoja a hospodársky plán družstva, zásady hospodárenia včítane tvorby a používania fondov, ročnú účtovnú uzávierku a rozhodovať o tom, ako sa naloží so ziskom a uhradí prípadná strata,

e) rozhodovať o odvolaniach a sťažnostiach proti uzneseniam predstavenstva, prípadne ďalších orgánov družstva,

f) schvaľovať prijatie konsolidačného programu družstva,

g) rozhodovať o rozdelení, zlúčení, splynutí a zrušení družstva,

h) rozhodovať o ďalších záležitostiach týkajúcich sa družstva a jeho činnosti, pokiaľ tak ustanovuje tento zákon, stanovy, prípadne pokiaľ si rozhodovanie o niektorej veci vyhradila.

(5) Členská schôdza môže rozhodovať o rozdelení, zlúčení, splynutí alebo zrušení družstva, pokiaľ bolo vopred prerokované so zväzom družstiev a s národným výborom, v územnom obvode ktorého má družstvo sídlo.

§ 20
Predstavenstvo

(1) Predstavenstvo je výkonným a štatutárnym orgánom družstva; je oprávnené konať v mene družstva vo všetkých veciach. Zabezpečuje a kontroluje plnenie uznesení členskej schôdze, pravidelne jej dodáva správy o svojej činnosti a o činnosti družstva a zodpovedá jej za svoju činnosť.

(2) Predstavenstvo riadi činnosť družstva a rozhoduje vo všetkých veciach, ktoré nie sú vyhradené iným orgánom družstva.

(3) Predstavenstvo sa schádza podľa potreby, najmenej však raz za mesiac.

(4) Spôsob, akým predstavenstvo koná v mene družstva, upravujú stanovy; ak je však pre právny úkon, ktorý robí predstavenstvo, predpísaná písomná forma, je potrebný podpis dvoch členov predstavenstva.

(5) Predstavenstvo volí zo svojich členov predsedu, prípadne podpredsedu (podpredsedov) a ďalších funkcionárov; o spôsobe voľby rozhoduje predstavenstvo.

§ 21
Predseda

(1) Predseda organizuje a riadi rokovanie predstavenstva a bežnú činnosť družstva. Za výkon funkcie zodpovedá predseda predstavenstvu.

(2) Zastupovanie predsedu upravujú stanovy.

§ 22
Kontrolná komisia

(1) Kontrolná komisia je kontrolným orgánom družstva. Kontroluje dodržiavanie stanov družstva, plnenie uznesení členskej schôdze a predstavenstva družstva a hospodárenie družstva; vyjadruje sa k ročnej účtovnej uzávierke a k návrhu na rozdelenie zisku alebo na úhradu straty družstva.

(2) Kontrolná komisia volí zo svojich členov predsedu; o spôsobe voľby rozhoduje komisia.

(3) Kontrolná komisia zodpovedá za svoju činnosť členskej schôdzi a podáva jej správy o svojej činnosti.

(4) Členmi kontrolnej komisie nemôžu byť členovia predstavenstva.

§ 23
Orgány v malom družstve

V družstve s malým počtom členov, najviac do tridsať členov, môžu stanovy určiť, že funkciu predstavenstva a kontrolnej komisie plní členská schôdza, ktorá volí z členov družstva predsedu, prípadne ďalších funkcionárov.

§ 24
Vnútorná organizácia družstva

(1) Vnútorná organizácia družstva je vo výhradnej pôsobnosti družstva.

(2) Vnútornú organizáciu družstva upravuje organizačný poriadok, prípadne iný vnútorný organizačný predpis, ktorý vydáva predstavenstvo.

ČASŤ VI
HOSPODÁRSKA A SOCIÁLNA ČINNOSŤ DRUŽSTVA

§ 25
Vzťah družstva a štátu

(1) Socialistický štát v súlade so svojou hospodársko-organizátorskou funkciou vytvára predovšetkým prostredníctvom všeobecne záväzných právnych predpisov podmienky pre plánovitý hospodársky, sociálny a spoločenský rozvoj družstva; napomáha jeho efektívny rozvoj, podporuje jeho podnikavosť a iniciatívu pri uspokojovaní potrieb občanov a spoločnosti.

(2) Družstvo využíva štátom poskytované účelovo určené príspevky, prípadne iné formy výhod a pomoci na dosiahnutie cieľov hospodárskeho a sociálneho rozvoja socialistickej spoločnosti.

§ 26
Hospodársky plán

(1) Družstvo hospodári podľa vlastného hospodárskeho plánu, ako základného nástroja riadenia svojej činnosti.

(2) Hospodársky plán družstva vychádza zo zámerov a cieľov štátneho plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej len „štátny plán“).

(3) Hospodársky plán družstva musí zabezpečovať uzavreté hospodárske zmluvy; zabezpečuje rozvoj družstva a vychádza z objednávok, prieskumov trhu a z vlastných zámerov družstva.

(4) Pri tvorbe a plnení hospodárskeho plánu musí družstvo najmä efektívne využívať všetky použiteľné zdroje a kapacity, predovšetkým zdroje vedecko-technického pokroku, uplatňovať progresívne normy spotreby práce, surovín, materiálov, energie a palív a trvalo sa usilovať o znižovanie vlastných nákladov, zvyšovanie produktivity práce a rast použiteľného zisku.

(5) Družstvo zostavuje hospodársky plán za širokej účasti členov a pracovníkov družstva. Členovia a pracovníci družstva sa aktívne podieľajú na plnení hospodárskeho plánu a na kontrole jeho plnenia.

§ 27
Hospodárske zmluvy

(1) Hospodárske zmluvy sú základom hospodárskych vzťahov medzi družstvami navzájom a medzi družstvami a ďalšími socialistickými organizáciami, zabezpečujú plnenie úloh vyplývajúcich z hospodárskeho plánu družstva a zmien v dopyte na vnútornom a zahraničnom trhu; súčasne sú jedným zo záväzných podkladov pre tvorbu hospodárskeho plánu družstva.

(2) Hospodárske zmluvy sú pre družstvo záväzné a družstvo je povinné ich dodržiavať. Ich plnenie sa premieta do konečných hospodárskych výsledkov a ovplyvňuje tvorbu fondov družstva a odmieňanie jeho pracovníkov a členov. Za neplnenie hospodárskych zmlúv nesie družstvo majetkovú zodpovednosť.

§ 28
Vedecko-technický pokrok

(1) Družstvo využíva vo svojej činnosti vedecko-technické poznatky a trvale zvyšuje technickú úroveň, kvalitu a konkurencieschopnosť výrobkov, prác a služieb v súlade s požiadavkami členov, spotrebiteľov a socialistickej spoločnosti.

(2) V záujme urýchlenia a intenzifikácie vedecko-technického pokroku uplatňuje družstvo rôzne formy spájania vedy s výrobou.

§ 29
Kvalita výrobkov, prác a služieb

Starostlivosť o rast kvality výrobkov, prác a služieb je poprednou povinnosťou družstva a predpokladom jeho vlastného hospodárskeho a sociálneho rozvoja aj uspokojovania potrieb spoločnosti.

§ 30
Nákup a predaj

(1) Družstvo v spolupráci s inými družstvami a ďalšími subjektmi zabezpečuje materiálovo a technicky svoje výrobné a iné potreby tak, aby plynule uskutočňovalo svoju hospodársku a sociálnu činnosť a aby hospodárne a účelne nakladalo so svojimi zdrojmi. Na ten účel družstvo samostatne organizuje svoj nákup a samo si volí svoje nákupné cesty so zreteľom na potrebu racionálneho obehu výrobkov, surovín a materiálov v národnom hospodárstve.

(2) Družstvo samostatne volí najvhodnejšie spôsoby a organizáciu predaja svojho tovaru.

(3) V prípadoch ustanovených zákonom zabezpečuje družstvo svoj nákup a predaj v súlade s opatreniami príslušných štátnych orgánov.

§ 31
Finančné zdroje

Finančné zdroje družstva tvoria zápisné, podiely, vklady členov, príjmy z činnosti družstva a z ďalších zdrojov.

§ 32
Ceny

(1) Družstvo predáva výrobky a poskytuje práce a služby za ceny, prípadne úhrady určené alebo dohodnuté v súlade s cenovými predpismi.

(2) Družstvo je povinné dodržiavať pravidlá štátneho riadenia cien. Prostriedky získané neoprávnene porušením cenových predpisov, pokiaľ ich družstvo nevráti bez meškania poškodenému odberateľovi, odvedie do štátneho rozpočtu. Za porušenie cenovej disciplíny sa družstvo postihuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.

Zahraničnohospodárska činnosť

§ 33

(1) Družstvo využíva vo svojej hospodárskej činnosti aj zapojenie do medzinárodnej deľby práce, predovšetkým v rámci socialistickej ekonomickej integrácie.

(2) Družstvo môže podľa zákonom ustanovených pravidiel uskutočňovať zahraničnohospodársku činnosť, a to spravidla na základe devízového samofinancovania. Má právo za podmienok ustanovených zákonom nadväzovať a uskutočňovať priame vzťahy s organizáciami zo štátov podieľajúcich sa na socialistickej ekonomickej integrácii.

§ 34

(1) Družstvo má právo zriaďovať devízový fond. Prostriedky preň získava družstvo podľa devízového normatívu z devízovej tržby získanej z vývozu tovaru, zo salda kooperačných dodávok a z predaja licencií, ako aj z úspor poskytovaných devízových prostriedkov, prípadne z devízových dotácií a úverov.

(2) Prostriedky devízového fondu slúžia na zabezpečovanie rozvoja hospodárskej činnosti družstva, na krytie dovozných potrieb, na úhradu devízových záväzkov a na splácanie úverov poskytnutých bankou, pokiaľ sú príjmom devízového fondu.

(3) Prostriedky devízového fondu vytvorené družstvom mu nemožno odňať; družstvo o ich použití rozhoduje samostatne v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Zostatok fondu možno prevádzať do ďalších kalendárnych rokov bez obmedzenia.

Tvorba a ochrana životného prostredia a racionálne využívanie prírodných zdrojov

§ 35

(1) Družstvo je povinné uskutočňovať svoju hospodársku a sociálnu činnosť tak, aby čo najúčinnejšie chránilo životné prostredie pred škodlivými vplyvmi, ktoré sú jeho činnosťou vyvolávané, najmä aby neohrozovalo zdravie občanov. Z vlastných zdrojov financuje a uskutočňuje opatrenia na tvorbu a ochranu všetkých zložiek životného prostredia ohrozovaných jeho činnosťou.

(2) Družstvo je povinné budovať zariadenia na ochranu životného prostredia, uvádzať tieto zariadenia do prevádzky spoločne s príslušným výrobným alebo nevýrobným zariadením a trvale zabezpečovať ich plynulý a účinný chod.

§ 36

(1) Družstvo zodpovedá za racionálne využívanie a ochranu prírodných zdrojov.

(2) Za využívanie prírodných zdrojov ako časti národného majetku platí družstvo určené poplatky.

§ 37

Družstvo je povinné hospodárne a účelne využívať odpady zo svojej hospodárskej činnosti ako zdroje druhotných surovín a energie, prípadne vytvárať podmienky pre ich hospodárske využitie inými subjektmi. Za tým účelom je povinné odpady evidovať, zhromažďovať ich na vhodných miestach a chrániť ich pred znehodnotením alebo odcudzením. Ak odpad nemožno hospodársky využiť, je družstvo povinné likvidovať ho spôsobom neohrozujúcim životné prostredie.

§ 38

Pri realizácii opatrení na ochranu životného prostredia a pri racionálnom využívaní prírodných zdrojov družstvo spolupracuje s príslušným národným výborom.

§ 39
Systém informácií

(1) Družstvo je povinné podľa všeobecne záväzných právnych predpisov spracúvať a viesť sociálno-ekonomické informácie, vedecko-technické a ekonomické informácie, ako aj informácie pre plánovanie a zostavovanie štátnych rozpočtov (ďalej len „informácie“).

(2) Družstvo je povinné poskytovať informácie príslušným orgánom v určených termínoch a zabezpečovať ich vierohodnosť.

(3) Vyžadovať predkladanie informácií od družstva je prípustné len v rozsahu a spôsobom ustanoveným všeobecne záväzným právnymi predpismi.

§ 40
Kontrolná činnosť

(1) Družstvo je povinné vytvoriť účinný systém kontroly, zabezpečovať najmä sústavnú kontrolu akosti výroby, ochranu družstevného majetku a kontrolovať chod svojej hospodárskej činnosti. Kontrola sa musí vykonávať ako neoddeliteľná súčasť riadenia, slúžiť na jeho upevňovanie a prispievať k vytváraniu súladu rozvoja družstva so záujmami spoločnosti a kolektívu členov družstva.

(2) Kontrolu činnosti družstva vykonávajú iba orgány, ktorých kontrolné funkcie sú upravené zákonom. Kontrola musí prispievať ku zvýšeniu efektívnosti hospodárskej a sociálnej činnosti družstva.

§ 41
Ročná účtovná uzávierka

Družstvo je povinné viesť predpísaným spôsobom účtovníctvo, zostavovať ročnú účtovnú uzávierku a poskytovať ju príslušným orgánom štátnej správy a príslušnej banke.

§ 42
Mzdy a odmeny

(1) Družstvo odmieňa členov a pracovníkov podľa výsledkov práce; výška odmien závisí od hospodárskych výsledkov družstva a osobného podielu člena a pracovníka na nich.

(2) V zásadných otázkach týkajúcich sa odmieňania družstvo úzko spolupracuje s orgánmi Revolučného odborového hnutia v súlade s ich pôsobnosťou; v družstvách, kde obsahom členstva je aj pracovný vzťah postupuje družstvo v súlade so stanovami.

§ 43
Starostlivosť o kvalifikáciu

(1) Družstvo sa stará o výchovno-vzdelávací proces a poskytuje podporu a pomoc školám a školským zariadeniam. Robí tak s prednostným zameraním na modernizáciu obsahu vzdelávania a výchovy pre budúce povolania a s prihliadnutím na svoje hospodárske potreby.

(2) Družstvo podľa svojich potrieb získava žiakov na štúdium na stredných odborných učilištiach a v súlade s celospoločenskými záujmami zabezpečuje materiálno-technické, personálne a ďalšie podmienky pre prípravu mládeže na robotnícke povolania. Úlohy spojené s prípravou mládeže na povolania na stredných odborných učilištiach zabezpečujú zväzy družstiev za aktívnej účasti družstiev.

(3) Družstvo sa stará o ďalšie zvyšovanie kvalifikácie svojich členov a pracovníkov v spolupráci so zväzom družstiev a Ústrednou radou družstiev, ktoré vytvárajú vzdelávacie zariadenia a spolupracujú so školskými a ďalšími výchovno-vzdelávacími inštitúciami.

§ 44
Konsolidačný program

(1) Družstvu, ktoré nie je schopné samostatne hospodáriť, môže príslušný zväz družstiev poskytnúť finančné prostriedky a viazať ich použitie na ním určený osobitný režim hospodárenia družstva.

(2) Osobitný režim hospodárenia družstva spočíva v uplatnení konsolidačného programu na presne určený čas a v sledovaní jeho plnenia.

(3) Konsolidačný program je súbor hospodárskych, technických, organizačných a kádrových opatrení, opatrení v odmieňaní a ďalších opatrení smerujúcich k obnoveniu schopností družstva plniť svoje hospodárske funkcie.

ČASŤ VII
DRUHY DRUŽSTIEV

§ 45

Družstvami podľa tohto zákona sú bytové družstvá, spotrebné družstvá, výrobné družstvá, prípadne iné družstvá.

§ 46
Bytové družstvá

(1) Bytové družstvá zabezpečujú predovšetkým organizovanie prípravy a uskutočňovanie výstavby, prevádzku bytových a nebytových objektov a služby spojené s bývaním.

(2) Bytové družstvá sa podieľajú na rozvíjaní materiálnych podmienok pre bývanie občanov a na plánovaní komplexnej bytovej výstavby.

(3) Pri plnení svojich úloh bytové družstvá pripravujú a zabezpečujú:

a) výstavbu bytov v družstevných domoch, rodinných domčekov a garáží,

b) údržbu, opravy, rekonštrukciu a modernizáciu bytového majetku,

c) materiálno-výrobnú základňu pre údržbu a opravy bytov a nebytových priestorov a pre poskytovanie služieb spojených s bývaním,

d) poskytovanie služieb spojených s bývaním svojim členom,

e) poskytovanie služieb spojených s bývaním za odplatu občanom i organizáciám.

(4) Bytové družstvá zabezpečujú prevádzku a správu družstevných objektov a napomáhajú to, aby užívanie bytov, domov a spoločných zariadení prispievalo k dodržiavaniu pravidiel socialistického spolužitia.

(5) Bytové družstvá vyrábajú materiály, stavebné dielce, zariadenie a výrobky potrebné na výstavbu bytov a nebytových priestorov, na modernizáciu staršieho bytového fondu a na rozvoj služieb a činností spojených s bývaním.

§ 47
Spotrebné družstvá

(1) Spotrebné družstvá zabezpečujú predovšetkým služby na úseku maloobchodnej a veľkoobchodnej činnosti, v oblasti verejného stravovania, ubytovania, cestovného ruchu, ako aj ďalšie služby občanom a organizáciám.

(2) Spotrebné družstvá uskutočňujú takisto potravinársku, prípadne inú výrobu spojenú so svojou činnosťou.

(3) Spotrebné družstvá nakupujú a predávajú tiež poľnohospodárske a lesné produkty, po domácky vyrábaný tovar, prípadne iný tovar, ktorým môžu skvalitniť služby občanom a organizáciám.

§ 48
Výrobné družstvá

(1) Výrobné družstvá uskutočňujú predovšetkým výrobu spotrebného tovaru, výrobu na zákazku, opravárenské a iné služby občanom a organizáciám, remeselnú, umeleckoremeselnú a ľudovú umeleckú výrobu, prípadne inú výrobu pre vnútorný a zahraničný trh.

(2) Výrobné družstvá môžu zriaďovať vlastnú sieť predajní a vzorkových sienní.

(3) Výrobné družstvá vo svojej činnosti využívajú aj miestne zdroje surovín a materiálov.

(4) Výrobné družstvá, predovšetkým výrobné družstvá invalidov, sa starajú o zapájanie osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou do pracovného procesu.

§ 49
Iné družstvá

Popri bytových, spotrebných a výrobných družstiev môžu vznikať aj iné družstvá zabezpečujúce služby občanom, družstvám i ďalším organizáciám (napr. revíznu a účtovnú činnosť, spracovanie programov pre výpočtovú techniku, prípravu a zabezpečovanie investičnej výstavby, prípadne ďalšie služby).

ČASŤ VIII
ZVÄZY DRUŽSTIEV

Vznik, postavenie a pôsobnosť zväzov družstiev

§ 50

(1) Družstvá sa združujú do zväzov družstiev Českej socialistickej republiky a do zväzov družstiev Slovenskej socialistickej republiky v súlade so záujmami spoločnosti na prehlbovanie vzájomnej spolupráce i spolupráce s ďalšími socialistickými organizáciami.

(2) Na vznik zväzu družstiev je potrebné uznesenie zjazdu o založení, prijatí stanov a zvolení orgánov zväzu.

(3) Zväz družstiev môže zaniknúť iba uznesením zjazdu.

§ 51

(1) Zväz družstiev je právnickou osobou; vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov.

(2) Družstvá ako členovia zväzu majú rovnaké práva a rovnaké povinnosti.

(3) Členské družstvá odvádzajú príspevky pre činnosť zväzu v rozsahu určenom zjazdom.

(4) Práva a povinnosti členov zväzu, pôsobnosť orgánov zväzu a spôsob jeho hospodárenia, ako aj ďalšie otázky činnosti a vnútornej organizácie zväzu upravujú stanovy, pokiaľ ich neupravuje zákon.

(5) Orgány zväzu družstiev sú volené na obdobie najviac päť rokov.

§ 52

Zväz družstiev:

a) vytvára predpoklady pre všestranný rozvoj družstiev, najmä pomáha členským družstvám po odbornej stránke zabezpečovať ich úlohy a zdokonaľovať metódy ich činnosti, organizuje výmenu skúseností z práce družstiev, napomáha uplatnenie vedecko-technického rozvoja, spracúva návrhy koncepcií rozvoja jednotlivých činností a vytvára predpoklady pre ich realizáciu,

b) podieľa sa na tvorbe prognóz a koncepcií hospodárskeho a sociálneho rozvoja spoločnosti, najmä z hľadiska využitia možnosti družstiev,

c) podľa povahy vecí zabezpečuje prípravu mládeže na povolania v stredných odborných učilištiach a úlohy súvisiace s nemocenským poistením a rekreačnou starostlivosťou,

d) prerokúva spoločné záležitosti členských družstiev a v týchto veciach je ich predstaviteľom,

e) vytvára podľa špecifických potrieb členských družstiev spoločné účelové fondy v rozsahu a spôsobom určeným zjazdom; zostatky týchto fondov možno prevádzať do ďalších rokov,

f) vykonáva revízie hospodárenia členských družstiev v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi,

g) zakladá družstevné podniky a vykonáva voči nim z toho vyplývajúce funkcie,

h) v prípade potreby vypracúva konsolidačný program pre členské družstvo,

i) plní ďalšie úlohy podľa tohto a ďalších zákonov.

§ 53

Zväz družstiev zabezpečuje plánovité využitie všetkých zdrojov, ktoré štát jeho prostredníctvom poskytuje družstvám ako nástroj na dosiahnutie cieľov štátnej politiky v družstevníctve.

§ 54
Zjazd členských družstiev

(1) Najvyšším orgánom zväzu družstiev je zjazd členských družstiev, ktorý sa zvoláva najmenej raz za päť rokov. Zjazd určí najmä hlavné smery rozvoja činnosti družstiev a zväzu, schvaľuje stanovy zväzu a ich zmeny. Volí členov a kandidátov ústredného výboru zväzu a členov a kandidátov kontrolnej komisie zväzu. O spôsobe voľby rozhoduje zjazd.

(2) Zjazd členských družstiev sa musí zvolať, ak o to požiada najmenej jedna tretina členských družstiev.

§ 55
Ústredný výbor zväzu družstiev

(1) Ústredný výbor zväzu družstiev zabezpečuje plnenie úloh uložených zjazdom a ďalších hlavných úloh v odbore pôsobnosti zväzu; za svoju činnosť zodpovedá zjazdu, ktorému predkladá správy o činnosti a hospodárení zväzu.

(2) Volí predsedu, podpredsedov a ďalších členov predstavenstva; o spôsobe voľby rozhoduje ústredný výbor. Predstavenstvo je výkonným a štatutárnym orgánom zväzu družstiev.

(3) Na plnenie svojich úloh môže ústredný výbor zriaďovať pomocné orgány.

§ 56
Kontrolná komisia zväzu družstiev

(1) Kontrolná komisia je kontrolným orgánom zväzu družstiev. Kontroluje dodržiavanie stanov zväzu, plnenie uznesení zjazdu členských družstiev, ústredného výboru zväzu a predstavenstva, ako aj hospodárenie zväzu včítane hospodárenia so spoločnými účelovými fondmi spravovanými zväzom. Za svoju činnosť zodpovedá zjazdu, ktorému predkladá správy o výsledkoch svojej činnosti.

(2) Kontrolná komisia volí zo svojich členov predsedu; o spôsobe voľby rozhoduje kontrolná komisia.

§ 57
Ďalšia pôsobnosť zväzu družstiev

Zväz družstiev je oprávnený:

a) zastaviť výkon uznesenia orgánu členského družstva, ktoré je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo stanovami družstva,

b) zrušiť uznesenie orgánu členského družstva, ktorého výkon bol zastavený, ak družstvo v určenej lehote nezabezpečí nápravu.

ČASŤ IX
ÚSTREDNÁ RADA DRUŽSTIEV

§ 58
Postavenie Ústrednej rady družstiev

(1) Zväzy družstiev Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky sa združujú do Ústrednej rady družstiev.

(2) Zväzy družstiev odvádzajú príspevky pre činnosť Ústrednej rady družstiev vo výške určenej jej zjazdom.

(3) Ústredná rada družstiev je právnickou osobou; vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov.

(4) Práva a povinnosti členov Ústrednej rady družstiev, pôsobnosť orgánov Ústrednej rady družstiev a spôsob jej hospodárenia, ako aj ďalšie otázky činnosti a vnútornej organizácie upravujú stanovy Ústrednej rady družstiev, pokiaľ ich neupravuje zákon.

(5) Orgány Ústrednej rady družstiev sa volia najviac na päť rokov.

§ 59
Pôsobnosť Ústrednej rady družstiev

(1) Ústredná rada družstiev:

a) sa stará o všestranný rozvoj družstevníctva a prerokúva jeho spoločné záležitosti,

b) zabezpečuje koordináciu činnosti zväzov družstiev, výmenu skúseností a informácií medzi nimi a prerokúva ich spoločné záležitosti,

c) zakladá družstevné podniky včítane družstevných podnikov pre zahraničný obchod a vykonáva voči nim z toho vyplývajúce funkcie,

d) organizuje zvyšovanie kvalifikácie funkcionárov a pracovníkov československého družstevníctva, ako aj funkcionárov a pracovníkov pre potreby zahraničných družstevných organizácií,

e) vytvára podľa špecifických potrieb československého družstevníctva spoločné účelové fondy v rozsahu a spôsobom určeným zjazdom Ústrednej rady družstiev; zostatky týchto fondov možno prevádzať do ďalších rokov,

f) plní ďalšie úlohy podľa tohto a ďalších zákonov.

(2) Ústredná rada družstiev je predstaviteľom československého družstevníctva v Československej socialistickej republike i v zahraničných vzťahoch.

§ 60
Zjazd Ústrednej rady družstiev

(1) Najvyšším orgánom Ústrednej rady družstiev je zjazd, ktorý sa zvoláva najmenej raz za päť rokov.

(2) Zjazd Ústrednej rady družstiev ustanovuje najmä hlavné smery rozvoja československého družstevníctva, schvaľuje stanovy Ústrednej rady družstiev a ich zmeny, volí členov a kandidátov výboru Ústrednej rady družstiev a členov a kandidátov kontrolnej komisie; o spôsobe voľby rozhoduje zjazd.

§ 61
Výbor Ústrednej rady družstiev

(1) Výbor Ústrednej rady družstiev zabezpečuje plnenie úloh uložených zjazdom a ďalších hlavných úloh československého družstevníctva; za svoju činnosť zodpovedá zjazdu, ktorému predkladá správy o činnosti a hospodárení Ústrednej rady družstiev.

(2) Výbor Ústrednej rady družstiev volí predsedu, podpredsedu Ústrednej rady družstiev a ďalších členov predstavenstva, ktoré je jej výkonným a štatutárnym orgánom; o spôsobe voľby rozhoduje výbor.

(3) Na plnenie svojich úloh, môže výbor zriaďovať pomocné orgány.

§ 62
Kontrolná komisia Ústrednej rady družstiev

(1) Kontrolná komisia Ústrednej rady družstiev je jej kontrolným orgánom. Kontroluje dodržiavanie stanov Ústrednej rady družstiev, plnenie uznesení zjazdu, výboru a predstavenstva Ústrednej rady družstiev, ako aj hospodárenie Ústrednej rady družstiev včítane hospodárenia so spoločnými účelovými fondmi spravovanými Ústrednou radou družstiev.

(2) Kontrolná komisia volí zo svojich členov predsedu. O spôsobe voľby rozhoduje kontrolná komisia.

ČASŤ X
DRUŽSTEVNÝ PODNIK A ZDRUŽENIE

Družstevný podnik

§ 63
Právne postavenie podniku

(1) Družstevný podnik je socialistickou organizáciou, ktorá vykonáva svoju činnosť samostatne podľa zásady úplného chozrasčotu a na základe socialistickej samosprávy.

(2) Družstevný podnik je právnickou osobou; vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov.

(3) Družstevný podnik nezodpovedá za záväzky zakladajúcej družstevnej organizácie a táto organizácia nezodpovedá za záväzky družstevného podniku.

§ 64
Zakladateľ družstevného podniku, vznik a zánik družstevného podniku

(1) Družstevný podnik môže založiť družstvo, zväz družstiev, Ústredná rada družstiev alebo niekoľko týchto družstevných organizácií spoločne.

(2) Pre vznik družstevného podniku zakladaného družstevnou organizáciou sa vyžaduje vyjadrenie národného výboru, v územnom obvode ktorého má mať družstevný podnik sídlo; ustanovenia § 18 a 19 zákona o štátnom podniku platia primerane.

(3) Ak družstevný podnik zakladá viac družstevných organizácií, uzavierajú tieto organizácie zmluvu o založení družstevného podniku.

(4) Zmluva o založení družstevného podniku musí obsahovať:

a) názov a sídlo zakladajúcich družstevných organizácií,

b) názov a sídlo družstevného podniku,

c) predmet činnosti a vnútornú organizáciu družstevného podniku,

d) práva a povinnosti zakladajúcich družstevných organizácií,

e) formu a výšku vkladov zakladajúcich družstevných organizácií,

f) ustanovenia o úhrade nákladov spojených s predmetom činnosti, spôsob rozdelenia zisku, prípadne ustanovenia o úhrade straty družstevného podniku,

g) vyporiadanie záväzkov pri zániku družstevného podniku alebo pri vystúpení zakladajúcej družstevnej organizácie.

(5) Návrh na zápis družstevného podniku založeného zmluvou do podnikového registra podáva jedna zo zakladajúcich družstevných organizácií určená v zmluve o založení družstevného podniku.

(6) Pre zánik družstevného podniku platia obdobne ustanovenia § 21 až 24 zákona o štátnom podniku.

§ 65
Riadiace orgány družstevného podniku

(1) Na čele podniku je riaditeľ (prípadne iný vedúci), ktorý ako jediný vedúci riadi činnosť podniku a je za ňu a jej výsledky zodpovedný zakladajúcej družstevnej organizácii a kolektívu pracovníkov.

(2) Riaditeľ ako štatutárny orgán podniku koná v mene podniku vo všetkých veciach.

(3) O riadiacich orgánoch podniku a socialistickej samospráve platia primerane ustanovenia § 25 až 35 zákona o štátnom podniku; ak sa podnik zakladá zmluvou, platia predovšetkým ustanovenia tejto zmluvy.

§ 66
Vnútorná organizácia družstevného podniku

(1) Vnútornú organizáciu podniku upravuje organizačný poriadok, prípadne iný vnútropodnikový organizačný predpis; pri podnikoch vzniknutých na základe zmluvy, prípadne aj táto zmluva.

(2) Ak sa podnik člení na vnútorné organizačné jednotky, môže organizačný poriadok, prípadne iný vnútropodnikový organizačný predpis ustanoviť rozsah, v ktorom vnútorná organizačná jednotka vystupuje v právnych vzťahoch v mene podniku; právne úkony robia jej vedúci, prípadne ďalší pracovníci určení organizačným prostriedkom, prípadne iným vnútropodnikovým organizačným predpisom.

(3) Vydanie organizačného poriadku, prípadne iného vnútropodnikového organizačného predpisu je v pôsobnosti podniku, pokiaľ zakladajúca družstevná organizácia neurčí inak.

§ 67

Ustanovenia § 26 až 44 tohto zákona sa vzťahujú primerane na družstevné podniky.

Záujmové združenie

§ 68

(1) Družstvá a družstevné podniky môžu navzájom dobrovoľne združovať prostriedky i činnosti na dosiahnutie určitého účelu alebo v inom spoločnom záujme; účastníkom združenia môžu byť aj iné organizácie.

(2) Pre záujmové združenie platia obdobne ustanovenia § 53 ods. 2 a 3, § 54 až 56 zákona o štátnom podniku.

ČASŤ XI

§ 69
Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

(1) Návrhy zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov týkajúcich sa družstevníctva prerokúvajú príslušné ústredné orgány so zväzmi družstiev a s Ústrednou radou družstiev.

(2) Pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. júlom 1988; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky, ktoré z nich vyšli pred 1. júlom 1988, sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

(3) Platnosť vlastných stanov družstva, zväzu družstiev a Ústrednej rady družstiev zaniká prijatím nových stanov, najneskôr však 31. decembrom 1988.

(4) Stanovy Ústrednej rady družstiev vydá v súlade s týmto zákonom výbor Ústrednej rady družstiev, stanovy zväzov družstiev vydá v súlade s týmto zákonom ústredný výbor zväzu družstiev, a to do 31. decembra 1988.

(5) Štatúty družstevných podnikov zriadených podľa doterajších predpisov a zmluvy o združení uvedú ich zakladatelia do súladu s týmto zákonom najneskôr do 31. decembra 1988.

(6) Pôsobnosť zjazdu členských družstiev podľa § 51 ods. 3 a § 52 písm. e) a pôsobnosť zjazdu Ústrednej rady družstiev podľa § 58 ods. 2 a § 59 ods. 1 písm. e) vykonáva v období do najbližšieho zjazdu ústredný výbor zväzu, prípadne výbor Ústrednej rady družstiev.

(7) Platnosť záväzných smerníc vydaných zväzmi družstiev a Ústrednou radou družstiev podľa § 87 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka, najmä v otázkach plánovania, financovania a hospodárenia, zaniká dňom prijatia nových stanov zväzu družstiev a Ústrednej rady družstiev, najneskôr však 31. decembrom 1988.

(8) Pre obdobie do roka 1990 môžu zväzy družstiev a Ústredná rada družstiev po dohode s Federálnym ministerstvom financií, ministerstvami financií, miezd a cien republík, so Štátnou plánovacou komisiou a s plánovacími komisiami republík vydávať v nevyhnutnom rozsahu a v súlade s týmto zákonom záväzné smernice upravujúce plánovanie, financovanie a hospodárenie družstevných organizácií v ich pôsobnosti.

(9) Český zväz bytových družstiev a Slovenský zväz bytových družstiev môžu so schválením vlády príslušnej republiky vydať vzorové stanovy stavebných bytových družstiev.

(10) Zrušuje sa odsek 2 a vypúšťa sa označenie odseku 1 v § 508 Občianskeho zákonníka.

§ 70
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júlom 1988.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

1) Hospodársky zákonník č. 109/1964 Zb. v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.